

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua. веб-сайт: www.nerc.gov.ua

№ _____
на № _____

**Голові Верховної Ради України
Парубію А. В.**

Шановний Андрію Володимировичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула депутатський запит народних депутатів України Гереги О. В. та Шиньковича А. В. від 07.06.2018 № 131-06/390, оголошений на засіданні Верховної Ради України 08.06.2018 і надісланий Вашим листом від 08.06.2018 № 11/10-2265, та повідомляє, що відповідь на запит народних депутатів України Гереги О. В. та Шиньковича А. В. від 07.06.2018 № 131-06/390 надано листом НКРЕКП від 09.07.2018 № 5968/16.2/7-18 (додається).

З повагою
Голова НКРЕКП

О. Кривенко

Національна комісія, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та
комунальних послуг

№ 5968/16.2/7-18 від 09.07.2018

Філоненко Р.В.
204-71-72

0073816

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@necr.gov.ua. веб-сайт: www.necr.gov.ua

09.07.2018 р. № 3968/16.2/7-18

на № _____

**Народні депутати України
Герега О. В.**

Шинькович А. В.

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Шановні Олександр Володимировичу та Андрію Васильовичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула Ваш депутатський запит від 07.06.2018 № 131-06/390, оголошений на засіданні Верховної Ради України 08.06.2018 і надісланий листом Голови Верховної Ради України А. Парубія від 08.06.2018 № 11/10-2265, та в межах компетенції повідомляє.

З 01 жовтня 2015 року правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав – сторін Енергетичного Співтовариства, у тому числі шляхом створення регіональних ринків природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Закон є ключовим документом, що встановлює на українському ринку природного газу європейські норми, визначені в Третньому енергетичному пакеті, зокрема в Директиві 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та Регламенті 715/2009 Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу про умови доступу до мереж передачі природного газу.

На виконання вимог Закону постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Постанова) було затверджено Кодекс газорозподільних систем, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс), який визначає взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу, а також правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем.

0073815

При цьому при державній реєстрації Постанова та Кодекс пройшли правову експертизу в Міністерстві юстиції України на відповідність їх положень Конституції та чинному законодавству України.

Згідно з положеннями пункту 4 Постанови власникам комерційних вузлів обліку природного газу (крім комерційних вузлів обліку, які використовуються в побуті) необхідно забезпечити облаштування засобами дистанційної передачі даних власні комерційні вузли обліку:

річний обсяг обліку природного газу яких перевищує 3 млн м³ – протягом півроку з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 1 млн м³ до 3 млн м³ – протягом одного року з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 100 тис. м³ до 1 млн м³ – протягом одного року та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 10 тис. м³ до 100 тис. м³ – протягом двох років з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких менше 10 тис. м³ – протягом двох років та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою.

Відповідно до положень глави 3 розділу X Кодексу, з метою удосконалення системи комерційного обліку природного газу, підвищення рівня достовірності вимірювання об'єму природного газу комерційними вузлами обліку в газорозподільних системах та для забезпечення належної організації добового балансування на ринку природного газу України Оператори ГРМ та їх суміжні суб'єкти ринку природного газу, зокрема споживачі, повинні здійснювати відповідні заходи з організації та облаштування комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних.

Власники комерційних вузлів обліку (крім побутових споживачів зі споживанням до 0,01 млн м куб.) зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Споживачі, у тому числі побутові, та суміжні Оператори ГРМ, газодобувні підприємства, виробники біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел не мають права відмовити Оператору ГРМ, до ГРМ якого підключені їх об'єкти, в організації та облаштуванні їх комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних, якщо такі заходи забезпечуються за його рахунок.

При порушенні визначених законодавством строків на облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних або недопуску Оператора ГРМ на облаштування зазначеної системи за його рахунок Оператор ГРМ має право застосувати до власника комерційного обліку заходи з обмеження (припинення) передачі та/або розподілу природного газу на його об'єкт.

Таким чином, власники комерційних вузлів обліку зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та

облаштування на власному комерційному вузлі обліку засобів дистанційної передачі даних за власний рахунок у терміни, визначені пунктом 4 Постанови.

Окремо зазначаємо, що з метою зменшення фінансового навантаження на власників комерційних вузлів обліку, обсяг споживання яких менше 10 тис. м³ на рік, постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 було передбачено досить тривалий час (а саме 2 роки і 6 місяців), за який такі власники комерційних ВОГ мали облаштувати власні лічильники засобами дистанційної передачі даних.

Крім цього, відповідно до рекомендацій НКРЕКП, з метою запровадження єдиного підходу до облаштування комерційних вузлів обліку природного газу споживачів засобами дистанційної передачі даних, на веб-сторінках операторів газорозподільних систем у мережі Інтернет було розміщено уніфіковані вимоги щодо: протоколу передачі даних; каналів зв'язку, які будуть застосовуватись для зчитування та передачі даних з комерційного вузла обліку; апаратного та програмного інтерфейсу лічильників; спільного використання введених в експлуатацію засобів дистанційної передачі даних, встановлених на комерційному вузлі обліку, та інших загальних вимог щодо облаштування засобів дистанційної передачі даних на комерційному вузлі обліку.

За наявною в НКРЕКП інформацією, отримання в Оператора ГРМ технічного завдання на проектування організації та облаштування засобів дистанційної передачі даних на комерційному вузлі обліку здійснюється безоплатно.

Разом з цим, оскільки роботи з облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних належать до конкурентного ринку, споживачі самостійно здійснюють закупівлю необхідного обладнання та обирають виконавця робіт з облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних. Отже, вартість таких робіт є договірною та визначається за домовленістю між споживачем та відповідною монтажно-будівельною організацією.

Водночас за інформацією, наданою ПАТ «Хмельницькгаз»:

загальна кількість комерційних вузлів обліку, власниками яких є споживачі (крім побутових споживачів) становить – 4979 шт.;

кількість споживачів, що не є побутовими, річний обсяг споживання яких у 2017 році був менше 10 тис м³ становить – 4412 шт.;

кількість споживачів, що не є побутовими, річний обсяг споживання яких у 2017 році був менше 10 тис м³ та комерційні вузли обліку яких станом на 01.06.2018 не облаштовані засобами дистанційної передачі даних становить – 4321 шт., що складає 97 % від загальної кількості таких лічильників.

Крім того, за інформацією, наданою ПАТ «Хмельницькгаз», середня вартість облаштування засобами дистанційної передачі даних комерційних вузлів обліку споживачів, річний обсяг споживання яких менше 10 тис м³, по області становить орієнтовно 7 тис. грн (без заміни лічильника) та 10 тис. грн (з заміною лічильника).

При цьому зазначаємо, що Регулятором постійно здійснюються заходи, направлені на вдосконалення положень актів вторинного законодавства, прийнятих на виконання вимог Закону України «Про ринок природного газу», з урахуванням норм Директив та Регламентів Європейського Союзу.

Так, з метою імплементації Регламенту (ЄС) № 312/2014 від 26.03.2014 про запровадження Кодексу мережі щодо балансування газу в газотранспортній системі (далі – Регламент ЄС № 312), який є частиною стандартних правил роботи на європейських ринках природного газу, Регулятором було розроблено та прийнято постанову НКРЕКП від 27.12.2017 № 1437 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо впровадження добового балансування на ринку природного газу та процедури розробки, подання і затвердження Плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років», яка набирає чинності 01.08.2018.

Положення зазначеної постанови направлені на впровадження добового балансування на ринку природного газу, стимулювання постачальників самостійно врегульовувати власні небаланси, стимулювання розвитку оптового ринку газу, що значно збільшить привабливість українського газового ринку для енергетичних компаній та сприятиме швидкій інтеграції до європейського газового ринку.

Варто зазначити, що запровадження добового балансування на ринку природного газу є одним із важливих механізмів реалізації правил роботи на ринку природного газу відповідно до положень Регламенту ЄС № 312.

При цьому засоби дистанційної передачі даних, встановлені (організовані) на комерційному або дублюючому вузлі обліку, забезпечать на безперервній основі можливість дистанційного доступу до зазначених вузлів обліку з метою зчитування (контролю) та передачі їх даних каналами зв'язку до оператора газорозподільної системи, що в свою чергу забезпечить достовірною інформацією про щодобове споживання при здійсненні заходів з добового балансування в рамках реалізації положень Регламенту ЄС № 312.

Крім цього, впровадження системи дистанційного зчитування показників лічильників відповідає вимогам статті 18 Закону та нормативно-правовим актам, прийнятим на виконання вимог зазначеного закону.

Так, відповідно до положень частини четвертої статті 18 Закону держава заохочує впровадження новітніх систем, у тому числі апаратних засобів, обліку природного газу, зокрема тих, що забезпечують можливість споживача активно управляти власним споживанням.

При цьому звертаємо увагу, що віднесення витрат на облаштування комерційних вузлів обліку газу засобами дистанційної передачі даних до операційних витрат газорозподільного підприємства призведе до суттєвого зростання тарифів на послуги розподілу природного газу, що створить додаткове фінансове навантаження на всіх споживачів природного газу України, у тому числі побутових, а також тих, які станом на сьогодні виконали вимоги чинного законодавства та за власний рахунок забезпечили організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Крім того, повідомляємо, що НКРЕКП здійснює аналіз проблемних питань, які виникають на ринку природного газу, та опрацьовує можливі способи їх вирішення, зокрема шляхом удосконалення нормативно-правових актів НКРЕКП.

Так, на підставі аналізу результативності дії нормативно-правових актів НКРЕКП, зокрема Кодексу ГРМ та Типового договору, Регулятором було виявлено деякі проблемні аспекти, які можливо усунути шляхом внесення відповідних змін.

У зв'язку із зазначеним, керуючись положеннями статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), з метою удосконалення положень Кодексу ГРМ та Типового договору, оптимізації нормативно-правової бази, а також забезпечення захисту прав споживачів природного газу НКРЕКП було розроблено, схвалено та оприлюднено шляхом розміщення на офіційному веб-сайті НКРЕКП www.nerc.gov.ua в мережі Інтернет з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до постанови НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2494 та внесення змін до Типового договору розподілу природного газу» (далі – Проект постанови).

На виконання вимог статті 15 Закону про НКРЕКП та положень глави 3 Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, 25.04.2018 відбулися відкриті обговорення вищезазначеного Проекту постанови, за результатами яких було вирішено внести зміни до абзацу третього пункту 2 глави 3 розділу X Кодексу ГРМ щодо заборони Оператору ГРМ здійснювати заходи з обмеження (припинення) передачі та/або розподілу природного газу у випадку надання власником комерційного вузла обліку Оператору ГРМ гарантійного листа (безумовного, безвідкличного), в якому такий власник письмово підтвердить свої зобов'язання у визначений ним строк, але не пізніше 01 травня 2019 року, облаштувати комерційний вузол обліку засобами дистанційної передачі даних.

На сьогодні Проект постанови готується до прийняття на відкритому засіданні НКРЕКП.

Таким чином, після прийняття вищезазначеного Проекту постанови власники комерційних вузлів обліку матимуть можливість продовжити строки облаштування власних комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних.

З повагою
Голова НКРЕКП

О. Кривенко

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua. веб-сайт: www.nerc.gov.ua

09.07.2018 р. № 5968/16.2/7-18
на № _____

Народні депутати України

Герега О. В.

Шинькович А. В.

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

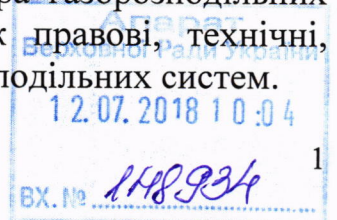
Шановні Олександр Володимировичу та Андрію Васильовичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула Ваш депутатський запит від 07.06.2018 № 131-06/390, оголошений на засіданні Верховної Ради України 08.06.2018 і надісланий листом Голови Верховної Ради України А. Парубія від 08.06.2018 № 11/10-2265, та в межах компетенції повідомляє.

З 01 жовтня 2015 року правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав – сторін Енергетичного Співтовариства, у тому числі шляхом створення регіональних ринків природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Закон є ключовим документом, що встановлює на українському ринку природного газу європейські норми, визначені в Третньому енергетичному пакеті, зокрема в Директиві 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та Регламенті 715/2009 Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу про умови доступу до мереж передачі природного газу.

На виконання вимог Закону постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Постанова) було затверджено Кодекс газорозподільних систем, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс), який визначає взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу, а також правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем.

0073815

При цьому при державній реєстрації Постанова та Кодекс пройшли правову експертизу в Міністерстві юстиції України на відповідність їх положень Конституції та чинному законодавству України.

Згідно з положеннями пункту 4 Постанови власникам комерційних вузлів обліку природного газу (крім комерційних вузлів обліку, які використовуються в побуті) необхідно забезпечити облаштування засобами дистанційної передачі даних власні комерційні вузли обліку:

річний обсяг обліку природного газу яких перевищує 3 млн м³ – протягом півроку з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 1 млн м³ до 3 млн м³ – протягом одного року з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 100 тис. м³ до 1 млн м³ – протягом одного року та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 10 тис. м³ до 100 тис. м³ – протягом двох років з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких менше 10 тис. м³ – протягом двох років та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою.

Відповідно до положень глави 3 розділу X Кодексу, з метою удосконалення системи комерційного обліку природного газу, підвищення рівня достовірності вимірювання об'єму природного газу комерційними вузлами обліку в газорозподільних системах та для забезпечення належної організації добового балансування на ринку природного газу України Оператори ГРМ та їх суміжні суб'єкти ринку природного газу, зокрема споживачі, повинні здійснювати відповідні заходи з організації та облаштування комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних.

Власники комерційних вузлів обліку (крім побутових споживачів зі споживанням до 0,01 млн м куб.) зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Споживачі, у тому числі побутові, та суміжні Оператори ГРМ, газодобувні підприємства, виробники біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел не мають права відмовити Оператору ГРМ, до ГРМ якого підключені їх об'єкти, в організації та облаштуванні їх комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних, якщо такі заходи забезпечуються за його рахунок.

При порушенні визначених законодавством строків на облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних або недопуску Оператора ГРМ на облаштування зазначеної системи за його рахунок Оператор ГРМ має право застосувати до власника комерційного обліку заходи з обмеження (припинення) передачі та/або розподілу природного газу на його об'єкт.

Таким чином, власники комерційних вузлів обліку зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та

облаштування на власному комерційному вузлі обліку засобів дистанційної передачі даних за власний рахунок у терміни, визначені пунктом 4 Постанови.

Окремо зазначаємо, що з метою зменшення фінансового навантаження на власників комерційних вузлів обліку, обсяг споживання яких менше 10 тис. м³ на рік, постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 було передбачено досить тривалий час (а саме 2 роки і 6 місяців), за який такі власники комерційних ВОГ мали облаштувати власні лічильники засобами дистанційної передачі даних.

Крім цього, відповідно до рекомендацій НКРЕКП, з метою запровадження єдиного підходу до облаштування комерційних вузлів обліку природного газу споживачів засобами дистанційної передачі даних, на веб-сторінках операторів газорозподільних систем у мережі Інтернет було розміщено уніфіковані вимоги щодо: протоколу передачі даних; каналів зв'язку, які будуть застосовуватись для зчитування та передачі даних з комерційного вузла обліку; апаратного та програмного інтерфейсу лічильників; спільного використання введених в експлуатацію засобів дистанційної передачі даних, встановлених на комерційному вузлі обліку, та інших загальних вимог щодо облаштування засобів дистанційної передачі даних на комерційному вузлі обліку.

За наявною в НКРЕКП інформацією, отримання в Оператора ГРМ технічного завдання на проектування організації та облаштування засобів дистанційної передачі даних на комерційному вузлі обліку здійснюється безоплатно.

Разом з цим, оскільки роботи з облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних належать до конкурентного ринку, споживачі самостійно здійснюють закупівлю необхідного обладнання та обирають виконавця робіт з облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних. Отже, вартість таких робіт є договірною та визначається за домовленістю між споживачем та відповідною монтажно-будівельною організацією.

Водночас за інформацією, наданою ПАТ «Хмельницькгаз»:

загальна кількість комерційних вузлів обліку, власниками яких є споживачі (крім побутових споживачів) становить – 4979 шт.;

кількість споживачів, що не є побутовими, річний обсяг споживання яких у 2017 році був менше 10 тис м³ становить – 4412 шт.;

кількість споживачів, що не є побутовими, річний обсяг споживання яких у 2017 році був менше 10 тис м³ та комерційні вузли обліку яких станом на 01.06.2018 не облаштовані засобами дистанційної передачі даних становить – 4321 шт., що складає 97 % від загальної кількості таких лічильників.

Крім того, за інформацією, наданою ПАТ «Хмельницькгаз», середня вартість облаштування засобами дистанційної передачі даних комерційних вузлів обліку споживачів, річний обсяг споживання яких менше 10 тис м³, по області становить орієнтовно 7 тис. грн (без заміни лічильника) та 10 тис. грн (з заміною лічильника).

При цьому зазначаємо, що Регулятором постійно здійснюються заходи, направлені на вдосконалення положень актів вторинного законодавства, прийнятих на виконання вимог Закону України «Про ринок природного газу», з урахуванням норм Директив та Регламентів Європейського Союзу.

Так, з метою імплементації Регламенту (ЄС) № 312/2014 від 26.03.2014 про запровадження Кодексу мережі щодо балансування газу в газотранспортній системі (далі – Регламент ЄС № 312), який є частиною стандартних правил роботи на європейських ринках природного газу, Регулятором було розроблено та прийнято постанову НКРЕКП від 27.12.2017 № 1437 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо впровадження добового балансування на ринку природного газу та процедури розробки, подання і затвердження Плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років», яка набирає чинності 01.08.2018.

Положення зазначеної постанови направлені на впровадження добового балансування на ринку природного газу, стимулювання постачальників самостійно врегульовувати власні небаланси, стимулювання розвитку оптового ринку газу, що значно збільшить привабливість українського газового ринку для енергетичних компаній та сприятиме швидкій інтеграції до європейського газового ринку.

Варто зазначити, що запровадження добового балансування на ринку природного газу є одним із важливих механізмів реалізації правил роботи на ринку природного газу відповідно до положень Регламенту ЄС № 312.

При цьому засоби дистанційної передачі даних, встановлені (організовані) на комерційному або дублюючому вузлі обліку, забезпечать на безперервній основі можливість дистанційного доступу до зазначених вузлів обліку з метою зчитування (контролю) та передачі їх даних каналами зв'язку до оператора газорозподільної системи, що в свою чергу забезпечить достовірною інформацією про щодобове споживання при здійсненні заходів з добового балансування в рамках реалізації положень Регламенту ЄС № 312.

Крім цього, впровадження системи дистанційного зчитування показників лічильників відповідає вимогам статті 18 Закону та нормативно-правовим актам, прийнятим на виконання вимог зазначеного закону.

Так, відповідно до положень частини четвертої статті 18 Закону держава заохочує впровадження новітніх систем, у тому числі апаратних засобів, обліку природного газу, зокрема тих, що забезпечують можливість споживача активно управляти власним споживанням.

При цьому звертаємо увагу, що віднесення витрат на облаштування комерційних вузлів обліку газу засобами дистанційної передачі даних до операційних витрат газорозподільного підприємства призведе до суттєвого зростання тарифів на послуги розподілу природного газу, що створить додаткове фінансове навантаження на всіх споживачів природного газу України, у тому числі побутових, а також тих, які станом на сьогодні виконали вимоги чинного законодавства та за власний рахунок забезпечили організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Крім того, повідомляємо, що НКРЕКП здійснює аналіз проблемних питань, які виникають на ринку природного газу, та опрацьовує можливі способи їх вирішення, зокрема шляхом удосконалення нормативно-правових актів НКРЕКП.

Так, на підставі аналізу результативності дії нормативно-правових актів НКРЕКП, зокрема Кодексу ГРМ та Типового договору, Регулятором було виявлено деякі проблемні аспекти, які можливо усунути шляхом внесення відповідних змін.

У зв'язку із зазначеним, керуючись положеннями статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), з метою удосконалення положень Кодексу ГРМ та Типового договору, оптимізації нормативно-правової бази, а також забезпечення захисту прав споживачів природного газу НКРЕКП було розроблено, схвалено та оприлюднено шляхом розміщення на офіційному веб-сайті НКРЕКП www.nerc.gov.ua в мережі Інтернет з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до постанови НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2494 та внесення змін до Типового договору розподілу природного газу» (далі – Проект постанови).

На виконання вимог статті 15 Закону про НКРЕКП та положень глави 3 Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, 25.04.2018 відбулися відкриті обговорення вищезазначеного Проекту постанови, за результатами яких було вирішено внести зміни до абзацу третього пункту 2 глави 3 розділу X Кодексу ГРМ щодо заборони Оператору ГРМ здійснювати заходи з обмеження (припинення) передачі та/або розподілу природного газу у випадку надання власником комерційного вузла обліку Оператору ГРМ гарантійного листа (безумовного, безвідкличного), в якому такий власник письмово підтвердить свої зобов'язання у визначений ним строк, але не пізніше 01 травня 2019 року, облаштувати комерційний вузол обліку засобами дистанційної передачі даних.

На сьогодні Проект постанови готується до прийняття на відкритому засіданні НКРЕКП.

Таким чином, після прийняття вищезазначеного Проекту постанови власники комерційних вузлів обліку матимуть можливість продовжити строки облаштування власних комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних.

З повагою
Голова НКРЕКП

О. Кривенко

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua. веб-сайт: www.nerc.gov.ua

09.07.2018 р. № 5968/16.2/7-18

на № _____

**Народні депутати України
Герега О. В.**

Шинькович А. В.

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Шановні Олександр Володимировичу та Андрію Васильовичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула Ваш депутатський запит від 07.06.2018 № 131-06/390, оголошений на засіданні Верховної Ради України 08.06.2018 і надісланий листом Голови Верховної Ради України А. Парубія від 08.06.2018 № 11/10-2265, та в межах компетенції повідомляє.

З 01 жовтня 2015 року правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав – сторін Енергетичного Співтовариства, у тому числі шляхом створення регіональних ринків природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Закон є ключовим документом, що встановлює на українському ринку природного газу європейські норми, визначені в Третньому енергетичному пакеті, зокрема в Директиві 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та Регламенті 715/2009 Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу про умови доступу до мереж передачі природного газу.

На виконання вимог Закону постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Постанова) було затверджено Кодекс газорозподільних систем, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс), який визначає взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу, а також правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем.

0073815

При цьому при державній реєстрації Постанова та Кодекс пройшли правову експертизу в Міністерстві юстиції України на відповідність їх положень Конституції та чинному законодавству України.

Згідно з положеннями пункту 4 Постанови власникам комерційних вузлів обліку природного газу (крім комерційних вузлів обліку, які використовуються в побуті) необхідно забезпечити облаштування засобами дистанційної передачі даних власні комерційні вузли обліку:

річний обсяг обліку природного газу яких перевищує 3 млн м^3 – протягом півроку з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 1 млн м^3 до 3 млн м^3 – протягом одного року з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 100 тис. м^3 до 1 млн м^3 – протягом одного року та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 10 тис. м^3 до 100 тис. м^3 – протягом двох років з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких менше 10 тис. м^3 – протягом двох років та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою.

Відповідно до положень глави 3 розділу X Кодексу, з метою удосконалення системи комерційного обліку природного газу, підвищення рівня достовірності вимірювання об'єму природного газу комерційними вузлами обліку в газорозподільних системах та для забезпечення належної організації добового балансування на ринку природного газу України Оператори ГРМ та їх суміжні суб'єкти ринку природного газу, зокрема споживачі, повинні здійснювати відповідні заходи з організації та облаштування комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних.

Власники комерційних вузлів обліку (крім побутових споживачів зі споживанням до 0,01 млн м^3 куб.) зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Споживачі, у тому числі побутові, та суміжні Оператори ГРМ, газодобувні підприємства, виробники біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел не мають права відмовити Оператору ГРМ, до ГРМ якого підключені їх об'єкти, в організації та облаштуванні їх комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних, якщо такі заходи забезпечуються за його рахунок.

При порушенні визначених законодавством строків на облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних або недопуску Оператора ГРМ на облаштування зазначеної системи за його рахунок Оператор ГРМ має право застосувати до власника комерційного обліку заходи з обмеження (припинення) передачі та/або розподілу природного газу на його об'єкт.

Таким чином, власники комерційних вузлів обліку зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та

облаштування на власному комерційному вузлі обліку засобів дистанційної передачі даних за власний рахунок у терміни, визначені пунктом 4 Постанови.

Окремо зазначаємо, що з метою зменшення фінансового навантаження на власників комерційних вузлів обліку, обсяг споживання яких менше 10 тис. м³ на рік, постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 було передбачено досить тривалий час (а саме 2 роки і 6 місяців), за який такі власники комерційних ВОГ мали облаштувати власні лічильники засобами дистанційної передачі даних.

Крім цього, відповідно до рекомендацій НКРЕКП, з метою запровадження єдиного підходу до облаштування комерційних вузлів обліку природного газу споживачів засобами дистанційної передачі даних, на веб-сторінках операторів газорозподільних систем у мережі Інтернет було розміщено уніфіковані вимоги щодо: протоколу передачі даних; каналів зв'язку, які будуть застосовуватись для зчитування та передачі даних з комерційного вузла обліку; апаратного та програмного інтерфейсу лічильників; спільного використання введених в експлуатацію засобів дистанційної передачі даних, встановлених на комерційному вузлі обліку, та інших загальних вимог щодо облаштування засобів дистанційної передачі даних на комерційному вузлі обліку.

За наявною в НКРЕКП інформацією, отримання в Оператора ГРМ технічного завдання на проектування організації та облаштування засобів дистанційної передачі даних на комерційному вузлі обліку здійснюється безоплатно.

Разом з цим, оскільки роботи з облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних належать до конкурентного ринку, споживачі самостійно здійснюють закупівлю необхідного обладнання та обирають виконавця робіт з облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних. Отже, вартість таких робіт є договірною та визначається за домовленістю між споживачем та відповідною монтажно-будівельною організацією.

Водночас за інформацією, наданою ПАТ «Хмельницькгаз»:

загальна кількість комерційних вузлів обліку, власниками яких є споживачі (крім побутових споживачів) становить – 4979 шт.;

кількість споживачів, що не є побутовими, річний обсяг споживання яких у 2017 році був менше 10 тис м³ становить – 4412 шт.;

кількість споживачів, що не є побутовими, річний обсяг споживання яких у 2017 році був менше 10 тис м³ та комерційні вузли обліку яких станом на 01.06.2018 не облаштовані засобами дистанційної передачі даних становить – 4321 шт., що складає 97 % від загальної кількості таких лічильників.

Крім того, за інформацією, наданою ПАТ «Хмельницькгаз», середня вартість облаштування засобами дистанційної передачі даних комерційних вузлів обліку споживачів, річний обсяг споживання яких менше 10 тис м³, по області становить орієнтовно 7 тис. грн (без заміни лічильника) та 10 тис. грн (з заміною лічильника).

При цьому зазначаємо, що Регулятором постійно здійснюються заходи, направлені на вдосконалення положень актів вторинного законодавства, прийнятих на виконання вимог Закону України «Про ринок природного газу», з урахуванням норм Директив та Регламентів Європейського Союзу.

Так, з метою імплементації Регламенту (ЄС) № 312/2014 від 26.03.2014 про запровадження Кодексу мережі щодо балансування газу в газотранспортній системі (далі – Регламент ЄС № 312), який є частиною стандартних правил роботи на європейських ринках природного газу, Регулятором було розроблено та прийнято постанову НКРЕКП від 27.12.2017 № 1437 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо впровадження добового балансування на ринку природного газу та процедури розробки, подання і затвердження Плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років», яка набирає чинності 01.08.2018.

Положення зазначеної постанови направлені на впровадження добового балансування на ринку природного газу, стимулювання постачальників самостійно врегульовувати власні небаланси, стимулювання розвитку оптового ринку газу, що значно збільшить привабливість українського газового ринку для енергетичних компаній та сприятиме швидкій інтеграції до європейського газового ринку.

Варто зазначити, що запровадження добового балансування на ринку природного газу є одним із важливих механізмів реалізації правил роботи на ринку природного газу відповідно до положень Регламенту ЄС № 312.

При цьому засоби дистанційної передачі даних, встановлені (організовані) на комерційному або дублюючому вузлі обліку, забезпечать на безперервній основі можливість дистанційного доступу до зазначених вузлів обліку з метою зчитування (контролю) та передачі їх даних каналами зв'язку до оператора газорозподільної системи, що в свою чергу забезпечить достовірною інформацією про щодобове споживання при здійсненні заходів з добового балансування в рамках реалізації положень Регламенту ЄС № 312.

Крім цього, впровадження системи дистанційного зчитування показників лічильників відповідає вимогам статті 18 Закону та нормативно-правовим актам, прийнятим на виконання вимог зазначеного закону.

Так, відповідно до положень частини четвертої статті 18 Закону держава заохочує впровадження новітніх систем, у тому числі апаратних засобів, обліку природного газу, зокрема тих, що забезпечують можливість споживача активно управляти власним споживанням.

При цьому звертаємо увагу, що віднесення витрат на облаштування комерційних вузлів обліку газу засобами дистанційної передачі даних до операційних витрат газорозподільного підприємства призведе до суттєвого зростання тарифів на послуги розподілу природного газу, що створить додаткове фінансове навантаження на всіх споживачів природного газу України, у тому числі побутових, а також тих, які станом на сьогодні виконали вимоги чинного законодавства та за власний рахунок забезпечили організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Крім того, повідомляємо, що НКРЕКП здійснює аналіз проблемних питань, які виникають на ринку природного газу, та опрацьовує можливі способи їх вирішення, зокрема шляхом удосконалення нормативно-правових актів НКРЕКП.

Так, на підставі аналізу результативності дії нормативно-правових актів НКРЕКП, зокрема Кодексу ГРМ та Типового договору, Регулятором було виявлено деякі проблемні аспекти, які можливо усунути шляхом внесення відповідних змін.

У зв'язку із зазначеним, керуючись положеннями статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), з метою удосконалення положень Кодексу ГРМ та Типового договору, оптимізації нормативно-правової бази, а також забезпечення захисту прав споживачів природного газу НКРЕКП було розроблено, схвалено та оприлюднено шляхом розміщення на офіційному веб-сайті НКРЕКП www.nerc.gov.ua в мережі Інтернет з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до постанови НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2494 та внесення змін до Типового договору розподілу природного газу» (далі – Проект постанови).

На виконання вимог статті 15 Закону про НКРЕКП та положень глави 3 Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, 25.04.2018 відбулися відкриті обговорення вищезазначеного Проекту постанови, за результатами яких було вирішено внести зміни до абзацу третього пункту 2 глави 3 розділу X Кодексу ГРМ щодо заборони Оператору ГРМ здійснювати заходи з обмеження (припинення) передачі та/або розподілу природного газу у випадку надання власником комерційного вузла обліку Оператору ГРМ гарантійного листа (безумовного, безвідкличного), в якому такий власник письмово підтвердить свої зобов'язання у визначений ним строк, але не пізніше 01 травня 2019 року, облаштувати комерційний вузол обліку засобами дистанційної передачі даних.

На сьогодні Проект постанови готується до прийняття на відкритому засіданні НКРЕКП.

Таким чином, після прийняття вищезазначеного Проекту постанови власники комерційних вузлів обліку матимуть можливість продовжити строки облаштування власних комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних.

З повагою
Голова НКРЕКП

О. Кривенко